

Fred Kistenkas

BRANDGANGEN

foto: Utrechts Landschap

Brandgang Lizard Lane bij landgoed De Paltz in Soesterberg.

Waar wij in Nederland allemaal wakker schrikken van het woordje 'stikstof', schrikt de Engelstalige wereld zich een ongeluk bij het woordje *wildfire*; bosbrand dus. Ook hier in de Schotse Hooglanden merk ik dat werkelijk iedereen daarmee bezig is. Er is dan ook krankzinnig veel brandregelgeving. Brandgangen moeten minstens zo breed zijn als de hoogste bomen aan beide zijden, rondom een huis mag het bos niet verder naderen dan 10 meter en overall tref je borden aan om op te passen met kampvuurtjes of barbecues.

Tien meter brandgang rondom een huis? Nou, in mijn woonplaats in Nederland wordt juist een nieuwe villawijk met houtskeletbouw aangeprezen met de opmerking dat het gebouwd is 'in een scheg in het bos met hoge dennen voor de voorkeur'. Als je een gemeenteambtenaar bevrageet of dit wel wijs is in verband met het toenemende risico op bosbranden, dan kijkt ie je glazig aan.

Zo niet in Schotland, waar men Europese Natura 2000-rechtspraken op de voet volgt; een meerderheid wil immers uit het Verenigd Koninkrijk stappen en weer lid worden van de Europese Unie. Een recente Natura 2000-uitspraak van het Europese Hof¹ wordt dus met grote belangstelling gelezen, terwijl het

niet eens geldend recht meer is. De uitspraak wekt echter ook verbazing. Het Hof vindt een brandgang gewoon habitattoetsplichtig, ongeacht of er strenge(re) nationale brandwetgeving is of niet. De zaak gaat over brandsingels in bossen in Letland en ook daar is uitvoerige nationale wetgeving over brandgangen, brandtorens en andere brandweerinfrastuctuur.

Dat is in de optiek van het Hof gewoon lagere wetgeving ten opzichte van de Europese Habitatrictlijn, en dus, zo zegt het Hof, vrijwaart het houden aan nationale regels je niet van die van de habitattoets. Ook de aanleg van een brandgang moet dus de 'nee, tenzij'-toets doorstaan. Het maakt daarbij niet uit of er al nationale brandwetgeving is of niet.

Mijn Schotse collega's vinden dit maar een rare en rechtlijnige uitspraak. Doe je eindelijk eens iets tegen bosbrand met je wetgeving, is het weer niet goed. Toch lijkt de uitspraak me juridisch helemaal juist. Ik vertel ze dat een brandgang in de praktijk al gauw zal voldoen aan het criterium van dwingende redenen uit het 'nee, tenzij'-regime van de habitattoets.

Waarom? Omdat het over veiligheid gaat natuurlijk: brandveiligheid. Bovendien zal het beheerplan vaak al het een en ander hierover hebben opgenomen en blijf je langs die weg uit een specifiek vergunningstraject.

Bovenal kun je in de beheerpraktijk soms heel slim veiligheid met biodiversiteit combineren. Ik geef ze een Nederlands voorbeeld en vertel over de geniale *lizard lane* van Utrechts Landschap tussen Park Vliegbasis Soesterberg en defensieterrein De Vlasakkers. Om veiligheidsredenen is er rond de hoogspanningskabels bos gekapt en vervangen door een lange strook heide. Zo'n heidecorridor biedt ook mooi zon en zand voor de zandhagedis, vandaar *lizard lane*. Iets dat om brandveiligheidsredenen moet, kan tegelijk heideherstel en uitbreiding van leefgebied voor bijzondere planten en dieren betekenen. In de praktijk valt zo'n op het eerste gezicht nogal rechtlijnige EU-uitspraak volgens mij dus wel mee.

In wezen zegt het Hof dat een nationaal brandwetje niet de hogere EU-regels opzij zet. Dat klopt. Als je dat als lidstaat toch wilt doen, dan heb je een nieuwe Brexit nodig en dat wil niemand hier in het *Loch Lomond & The Trossachs National Park*. Gewoon zoeken naar je eigen *lizard lanes*...

fred.kistenkas@wur.nl

vanaf 29 februari

Film Vogels Kun Je Niet Melken – De Boer, Het Land en De Zonen

landelijk in filmtheaters

www.vogelskunjenietmelken.nl

28 maart, 11 en 25 april en 16 mei

Cursus Bodembioologie bij Bosbeheer voorjaar 2024

www.bodemennatuur.nl

30 maart

Zoogdierdag 2024

www.zoogdierverseniging.nl

4 april

Gastheerschap in het groen

cursuscentrumgroen.nl

6 april

Landelijke insectendag EIS Kenniscentrum Insecten

www.eis-nederland.nl

vanaf 8 april

Basiscursus reptielen

9 digitale wekelijkse lessen

www.ravon.nl

9 april

Veldwerkplaats Polder Breebaart Groningen

Inrichting en beheer broedhabitat voor kustbroedvogels

www.natuurkennis.nl

vanaf 9 april

Basiscursus zoetwatervissen

11 digitale wekelijkse lessen

www.ravon.nl

11 april

Landschapsecologie in het terreinbeheer

Praktijkcursus, 7 dagen

www.hvhl.nl/bedrijf/

Training+en+Cursussen

t/m 13 april

Theatervoorstelling Cees en de WOLF

gespeeld door Cees van Kempen, de

maker van de film WOLF

18 april

BOSLES voor geïnteresseerde leken

www.klingebomen.nl

20 april

Cursus Welke naaldboom is dat?

De belangrijkste geslachten en soorten naaldbomen en coniferen in Nederland.

Veldbezoek Pinetum De Dennenhorst. conifers.nl

22-26 april

Week van de Teek

www.weekvandeteek.nl

¹ Hof van Justitie 7 december 2023 (brandgangen in Letland) terug te vinden onder zaaknummer C-434/22 op www.curia.europa.eu